

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr pentru fie-care publicare.

Nr. 4126 Pl.

Înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică prin hârtia dato 9 August 1885, Nr. 1155 cu provocare la cerculariul seu din 6 Novembre 1884, Nr. 1382 priyitoriu la eliberarea de porto postal — aduce la cunoscința Consistoriului arhidieceșan, ca în înțelesul art. de lege XX din anul 1878 și a normativului postal, din 2 Octombrie 1865 (capitul IV), oficiile bisericelor recepte sunt eliberate numai dela plățirea portului postal pentru epistole simple, nu și dela portul epistolelor recomandate, care eliberare regulată prin normativul mai sus citat (capitul II punctul 1 și 2) se referesc numai la oficiile statului — și cere, ca în acest înțeles să se îndrume oficiile bisericesci, ca numai acelea epistole să le predea la postă pe lângă recomandare, care conțin documente oficioase, căci altcum vor avea a plăți pentru fiește-care epistolă recomandată 10 cr.

Aceasta se aduce la cunoscința oficiilor noastre bisericesci din arhidieceșă spre orientare.

Din ședința plenară a consistoriului arhidieceșan, ținută în Sibiu la 8 Octombrie 1885.

Nicolau Popea,

archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Nr. 4507 Pl.

Înaltul Ministeriu de culte și instrucțiune publică aduce prin hârtia sa dato 27 August a. c. Nr. 1479 pres. la cunoscința Consistoriului arhidieceșan, că cu finea anului curent va eși de sub tipariu un șematism al tuturor oficianților din Ungaria (*Magyarország tisztii cím és névtára*) și reflectând la marile folos a acestui op, îl recomandă tuturor oficiilor bisericesci. Deci se atrage atențiunea oficiilor noastre bisericesci din arhidieceșă asupra acestui op și se recomandă spre cumpărare pentru usul oficios.

Din ședința plenară a Consistoriului arhidieceșan, ținută în Sibiu la 8 Octombrie 1885.

Nicolau Popea,

archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Nr. 4508 Pl.

Înaltul Ministeriu r. u. de culte și instrucțiune publică prin hârtia sa de dato 27 August 1885 în-cunoscințează, că punându-i-se întrebarea, dacă oficiile bisericesci în trâmteri de bani oficioși se pot sau nu folosi de avis postal liber de porto, —

în înțelesul hârtiei Ministrului de comunicațiune dato 24 Iuliu a. c. Nr. 27567 și pe basa art. de lege XX din anul 1878 §. 18 și a Tarifei de postă § 45, se răsunde la această întrebare, că epistolele cu bani oficioși și pachetele de postă care au a se transporta pe trăsuri nu sunt libere de porto postal; de porto sunt eliberate numai acelea pachete transportate pe trăsuri, cari conțin rațiocinii oficiose, scripte și trâmteri fără de valoare (bănească), a căror greutate nu trece peste mactumul acelor epistole, cari se pot espeda la posta de epistole, afară de aceea expedițiuni de bani libere de porto pot face oficiile bisericesci numai atunci, când provocate de oficiile statului, banii sau mila adunată pe sama statului au a le trimite la cassa, sau alte oficii de stat și în casurile acestea se pot folosi și de avise postale libere de port, altcum pentru trämterile altor soiuri de bani nu se concede scutire.

Aceasta se aduce la cunoscința oficiilor noastre bisericesci din arhidieceșă spre orientare.

Din ședința plenară a consistoriului arhidieceșan, ținută în Sibiu la Octombrie 1885.

Nicolau Popea,

archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Memento!

Populus romanus beneficiorum et injuriarum memor esse solet.

Va să dăcă „solet.”

Are poporul român un obicei, el nu uită, nu uită nici binefacerile, dar nici injuriile ce i se fac nu le uită.

E bun acest obicei al românului.

O știu aceasta și compatrioții nostri unguri, cari din timpuri vechi cunosc acest obicei al românului și ei pe limba lor dăcă: *Meg van az oláhban a „tzinye mintye.”*

Așa dară „memor esse solet” și „tzinye mintye.” Suntem români până acuma cu toate însușirile moștenite dela străbunii nostri, de aceea vom suleva unele lucruri din trecut, ca să fie evident, că se lucră cu plan la nimicirea noastră națională, și încă cu plan croit pe timpul, când poporul nostru era „misera plebs contribuens.”

O facem aceasta spre a dovedi, că sub diferite forme se repetează lucrurile vechi, spre a dovedi că sfințul nume: „cultură” s'a luat de preteșt spre a provoca o nouă robie asupra neamului românesc din Ardeal.

șit adresa. Culan nu se mai pută răbda, și se apropiă de noi.

— A! bine că vii dle Culan. Eată de ce e vorba. Dl X. dăcă așa, Y. așa, Z. ear altmîntre. Ce cređi dta?

— Pentru unul Dđeu din ceriuri dlor! — dăcă el atunci cu atăta consternațiune, indignare și ifos, încât ne face p'aci p'aci să erumpem într'un hohot general.

— Pentru unul Dđeu din ceriuri dlor, — repetă el după o mică pausă, — dar nu v-i rușine să esmîteți aci într'un loc public astfel de idei și încă să stăruiți cu atăta tărie pe lângă ele. Ve rid oamenii dlor. Ve rid oamenii.

— Dar cum se poate?! Au că nu-i bine cum am đis eu?

— N'am đis bine?

— Dar eu?

— Nici eu?

— Auđiți dlor scurtă vorbă: dați-ve învățtura îndărăt aceluia care v'a dat-o. Dați-o îndărăt. Decăt așa idei, mai bine nimic. De o sută de ori mai bine.

— Într'adevăr și mie mi se pare, că suntem pe o cale cu totul greșită; — dacă v'am ruga frumos dle Culan, nu ați face bine să ne dați unele deslușiri.

S'a format în Cluș reuniunea pentru maghiarisarea românilor.

S'a lucră — după cum spun điarele din Cluș — cu multă diligență și abnegațiune — o programă, după care va avea a se pune în lucrare grandiosul plan al maghiarisărei.

Điarele din Cluș în conturi generale ne prezentează acest program, ca noi încă să ne putem orienta.

Privirea reuniunii de maghiarisare este îndreptată în locul prim asupra bisericelor și a scoalelor noastre.

Vieța sufletească a poporului român din Ardeal e pusă în mâna bisericeii.

Este deci absolută necesitate a căștiga biserica pentru scopurile maghiarisărei, și cu această s'a făcut un început bun, care va avea roade binecuvântate.

Este caracteristic preteștul invocă fâiș de cătră reuniunea de maghiarisare, și acest preteșt este: remaghiarisarea unguirilor valachisati.

Punctul prim fiind biserica, a fost lucru natural să se dăcă: remaghiarisarea bisericelor valachisate.

Cu o naivitate copilărească se susține, că aici în Ardeal s'au romanisat o sumedenie de biserici unguresci. Fără a proba frații din fruntea reuniunii din Cluș această îndrăzneată aserțiune, care dacă s'ar adeveri ar vërșă drastică lumină asupra puterii de atracțiune și amalgamisare a rasei maghiare, desleagă problema aceasta foarte ușor și anume: a fost s'eracă biserica ungurească, și ea s'eracă fiind, credincioșii ei s'au făcut români, și au început a trăi bisericesc ca români.

Remaghiarisarea se va face deci tot pe calea, pe care biserica s'a valachisat. Se va face dotațiune bună, se va aședa la început preot cu simțeminte patriotice, și în scurt timp credincioșii bisericeii vor deveni ceea ce au fost.

Nu mai incăpe indoială, că deodată cu recăștigarea bisericeii se va recăștiga și scoala.

Mijloace bănesci nu vor lipsi, căci comitatele se vor îngriđ prin arunc de dare asupra tuturor locuitorilor.

În acest chip desleagă programa reuniunii de maghiarisare, remaghiarisarea bisericelor unguresci în terminologia lor vorbind, sau pe românește; aceasta este calea croită pentru stêrpirea naționalității noastre.

Paralel cu aceasta, reuniunea va inființa pretutindinea scoale. De bani nu va fi lipsă, căci comitatele se vor îngriđ ca poporul să fie stors până

— Dreptul dlor este de multe feliuri. De foarte multe feliuri. Este drept roman, german, ungar, român etc. Drept public, politic, criminal, civil. Dreptul este de foarte multe feliuri și e tare greu de definit. Tare greu. Profesorul meu dela universitate s'a ocupat 2 luni de đile întregi numai cu definițiunea dreptului. Numai cu definițiunea dreptului! — Două luni de đile! Să-l fi auđit pe acela cum propunea, stăte-ai înmărmurit locului și părea că cu cât îl ascultai mai mult, cu atât 'l-ai fi mai ascultat și mai mult. Un om foarte învățat; cel mai învățat dintre toți profesorii mei. Parcă'l v'ed și acum. Știu că de câte ori venea la prelegeri... Apropoș, că-i vorba de profesor, nu știți nimic nou?

— Nu scim nimic?!

— Grozav, grozav.

— Dar ce-i? Ce s'a întâmplat?

— Dar ce? N'ați auđit?

— Nu. Nimic.

— Se poate?! Nimic?!

— Dar spune pentru Dđeu, nu ne fă atât de curioși.

— Cu profesorul Berean?! Nimic?

— Tocmai nimic. Dar ce e?

— Închipuți-ve, — a căđut pe trepte și 'și-a frânt piciorul.

— Dar? i-i rău?

FOIȚA.

Niță Culan.

— O copie de pe natură. —

De **YR.**

(Înceiere.)

— Dreptu-i un fel de dreptate dreaptă, un fel de normă basată pe filosofie, — dăcă unu.

— Aduce, aduce; — cam așa ceva, adaug eu cu multă aprofundare, — dar par că tot mai lipsesc ceva.

— Dreptul este o lege, legea-i paragraf, prin urmare paragraful e drept și pace. Ce mai discuțați?! — observă altul hotărît.

— Oho! nu-i așa.

— Ba-i așa!

— Ba nu-i!

— Ba da!

— Ba nu, căci....

— Dar înțelege-te omule....

— Dar ce 'mi vorbesci, că doar eu me înțel...

— Ba nu înțelegi... dreptul nu e paragraf, el se cuprinde numai în paragraf.

Discusia, care se părea foarte serioasă și vehementă, după cum am calculat eu, nici nu 'și-a gre-

la măduvă, fiind adecă și aceasta un mijloc spre scop, căci omul la pericolul de a peri de foame nu se mai întrebă, sub ce condiții i se dă o bucată de pâine.

Se nasc o sumă de întrebări de aici, și va veni timpul când și noi ne vom ocupa mai în detaliu cu cesiunea aceasta. Deocamdată constatăm cum în lume lucrurile se repeșesc.

În o convorbire cu veteranul nostru publicist domn George Bariț, am atins cesiunea cu darea ce o impun comitatele pentru reuniunea de maghiarizare.

Domnul Bariț mi-a zis: În lume toate se repeșesc.

Atâta mi-a zis și mai mult nu.

Am rămas în nedumerire.

Veteranul nostru publicist m'a scos din nedumerire scriindu-mi:

Cine a înființat gimnasiul calvinesc din Orăștie?

La această întrebare ne dă răspuns limpede una din cele trei inscripțiuni aurite, care se văd pe frontispiciul acelu gimnasiu. Acelea sunt:

I.

**Cunctis, qui se
Artibus et moribus bonis
Amoreque patriae nobilitare
Student, patet.**

II.

**Aedes ista
Musis consecrata sumptibus
Comitatus Hunyad
E fundamenti elevata
Anno 1847.**

III.

**Sorte favente
Continuata et amplificata
Ex munificentia Comitatus
Gothardi Kún
Supremi Curatoris
Annis 1865 et 1882.**

Din acestea inscripțiuni foarte instructive pentru ori cine voiește să fie informat în mod autentic despre cele legiuirile, care s'au comis totdeauna în Ardeal asupra locuitorilor români, învățăm: 1. Că gimnasiul din Orăștie, prefăcut astăzi în gimnasiu maghiar de confesiune reformată calviniană, a fost destinat din capul locului, ca să stea deschis pentru tinerimea tuturor locuitorilor din comitatul Hunedoarei, în popor aproape numai de români. 2. Că acel gimnasiu a fost înființat din fundament cu banii, cu spesele comitatului Hunedoarei, adecă din averea poporului românesc și s'a deschis în anul 1847, adecă înainte de revoluțiune, pre când feudali, sau cum le diceau românii ciocoi, erau scutiți și apărați de ori-ce contribuțiune, ci toate dările și greutățile țerei și ale municipiului erau încărcate numai pe cerbicea și pe umerii poporului neprivilegiat sau cum sună termenul juridic al țărilor coroanei ungurești, „*miseria contribuens plebs.*“ 3. Că în anii 1865 și 1882 comitele Gothard Kún, maghiar de confesiune reformată, a mai lărgit acel edificiu pe spesele sale, din care cauză acel magnat ardelean trece astăzi în ochii oamenilor neinformați, ca adevăratul fondator, patron și chiar proprietariu al acelor scoale gimnasiale.

N'am audīt și nu scim, ca în acești 38 de ani trecuți dela deschiderea gimnasiului din Orăștie să

se fie ridicat vre-odată cineva dintre locuitorii vechiului comitat al Hunedoarei ca să fie întrebat la timpul său și la locurile competente, că pe ce cale și cu ce drept a venit acel gimnasiu în proprietatea reformatilor calviniani și cum s'a prefăcut el tot odată în gimnasiu curat maghiar.

Când dicem comitatul vechiu al Hunedoarei, înțelegem numai teritoriul cunoscut sub acest nume în marele principat al Transilvaniei până la 1848, ear nu cel de astăzi lărgit cu o parte mare din comitatul Zarand și cu așa numitul scaun sau cerc al Orăștiei, în a cărui capitală se înființase sus numitul gimnasiu cu mult mai înainte de încorporare în sensul art. de lege 63 et 64 din 1881, adecă din zilele acestea ale ministerului Tisza. De aici urmează, că la gimnasiul din Orăștie au drept de proprietate toți locuitorii vechiului comitat al Hunedoarei, cari mai toți erau români curați, până și comitele suprem din acei ani fusese român, adecă Vasilița Nopcea, frate bun al fostului cancelar de curte Alecsie Nopcea, înălțat mai târziu la rangul de baron.

Care va fi fost stoaarsă și încasată dela locuitorii comitatului, din care s'a ridicat acel edificiu frumos pentru ca mai apoi să devină gimnasiu maghiar calvinesc, s'ar putea doară afla numai din actele dintre anii 1845—1847, care se vor fi conservat în arhivele comitatului, sau măcar în ale guvernului, sau că poate comitatul, adecă oficiul său nu a cerut permisiune dela guvern, ci au impus poporului, contribuțiune după datina pașalilor turcesci? Se poate și așa ceva, căci casuri de aceste mai avem din trecut, pre când d. e. se votau sume mari în bani și în muncă pentru facearea de drumuri și poduri, se încasau banii, se scoteau locuitorii la muncă, dară nu se făcea nici un stânjin de drum și nici măcar câte un pod de 10—20 grinzi.

Așa au pierdut românii cele mai multe averi publice ale lor; așa au rămas ei fără monastiri, fără reședințele episcopilor și fără multe biserici începând dela secularizarea averilor bisericesti și numirea de superintendenți calvinesci pentru românii trecuți la legea calvinească în periodul principilor din familia Báthori*) până în a. 1848.

În revoluțiunea din 1848 unele biserici calvinesci din comitatul Hunedoarei, fiind vizitate de cătră oficiali austriaci și tribuni români, au descoperit sub spoitură de var și părășilor mai multe icoane și zugrăviri bizantine vechi, întocmai de acelea, care se văd până în ziua de astăzi în o mulțime mare de biserici românești în Ardeal și în toate țările locuite de popoar, care țin la ritul gr. oriental. Acelea biserici calvinesci cu zugrăviri românești se pot vedea și astăzi.

*

Până aici veteranul nostru publicist.

În lume toate se repeșesc.

Din banii românului s'au făcut gimnasiul din Orăștie, pentru ca porțile lui să fie deschise tuturor locuitorilor din acel comitat.

Pe timpul acela nime nu mai întreba pe țeran despre punga lui, căci nu a fost venit încă anul mântuirii.

S'a făcut gimnasiul și poporul român astăzi nu mai caută cultură în Orăștie, căci după a românului pricepere, cultura e impenetrabilă în haina

*) Szilágyi Sándor Erdélyország története. Első kötet 383 lap.

ângustă, care i s'a impus ca costum de cătră posesorii acestui institut.

În zilele noastre se pune dare asupra poporului român din Ardeal, și aceasta se pune sub formă constituțională.

Odinioară și acuma.

Din banii adunați se vor face institute, bunăoară ca și gimnasiul din Orăștie.

Noi vom trăi, căci avem în noi mare putere de viață.

Pe frontispiciul institutelor, ce se vor înființa nu va fi inscripțiune în limba latină, care se tra-deze istoricul institutelor, va fi însă vre-o inscripțiune în limba maghiară, în care va ocure cuvântul „cultură.“

Atunci un „Memento“ va răsună în peptul românului și el va ști totul, căci e popor care nu scie uita.

Infiiințarea fondului de pensiuine pentru preoții din Archidieceasă!

Dintre multele întrebări încă neresolvate, fără îndoială că întrebarea despre infiiințarea unui fond de pensiuine pentru preoții nostri din Archidieceasă merită ați o specială considerațiune. Frumoasele începuturi făcute pentru asigurarea subsistenței în-vățătorilor nostri prin sistemizarea salarelor, stabilirea quinquenalelor pe une locuri — a stărnit cu drept cuvânt în preoțimea noastră un feliu de dorință justă de a ști cu siguritate, că la un cas de neputință și neapținut de câștig, cel puțin prin o sumă cât de modestă să i se recompenseze servițiile prestate pentru biserică, națiune și patrie.

Aceasta dorință numai atunci e realizată, dacă se va infiiința un fond de pensiuine pentru preoți.

La noi în biserică toate îmbunătățirile făcute pe toate terenele au urmat dela centru, și nici când nu s'a manifestat inițiativa proprie din afară. Ne-am dat a ne mulțămii cu îmbunătățirile și reformele făcute din centru și nu de multe ori unele ne-au surprins, nefiind împreteniți cu cutare și cutare idee.

Multe proiecte devenite Normative, Regule și Procedură, nu s'au cernut de publicistica noastră cum trebuia să se ceară, ci s'au compus teoretice poate foarte bine, ear aplicarea lor practică neiertate, de unde urmează prea firesce, ca după un an doi de experimentări nefaste sau să le modificăm, sau să le reintregim, dând astfel organelor esecutive de o parte mult de lucru și îngreunând manipulațiunea, ear de altă provocând un feliu de confușiune în esecutare. Se scie că în curând se va elabora un proiect pentru infiiințarea unui fond de pensiuine pentru preoți și așa, cred de necesar a desvli în aceasta materie părerile mele, ca nu cumva și aceasta întrebare de mare ponderositate să fie tractată în câte va oare de o comisiune și apoi mai târziu earăș să ne căim de unele sau alte defecte ale proiectului devenit lege. — Spre scopul acesta m'am nisuitul dăntăi a-mi procura datele statistice referitoare la actuala stare a archidiecesei noastre — și pe lângă toată bunăvoința mea de a le putea avea complete — nu le am, și așa sum silit a me folosi de ce mi le poate avé un om în provincia.

Mi place a crede, că cei aproape de isvor le vor procura în mod autentic.

— Mie m-i teamă, că... adecă Doamne dă se me nșel, dar mie m-i e teamă.

— Eh! Nu va fi tocmai așa periculos, ca să nu ne putem continua vorba începută, — îl întrerupsei eu, vădând că începe a se codi, și cunoscând de altă parte natura scirilor aduse de Culan.

— Ei bine dci. Numai adăceea nu e un lucru așa de ușor după cum crești dta. Eu me și mir cum veniți DV. aici ca din senin la astfel de întrebări momentuoase. Cred că me cunoașteți. Eu n'am obiceiul de a vorbi nici un cuvânt în vânt. Nici un cuvânt. Veniți poimâne la mine și ve voi da răspunsul cel mai amplu și bine studiat. Acum nu sciu par'că nu me simt tocmai bine și casul acesta cu bietul Berean, și-apoi m'am și necăjit foc pe... pe... nici nu sciu cum să me mai exprim, pe iesuitismul acela fără de păreche în istorie, care conduce ați diplomația europeană în toate faptele sale. Uitați ve domnilor ce scriu ați earăș jurnalele.

În vreme ce căuta Niță Culan după articii, cari l-au amărit atât de mult, noi ceilalți am schimbă câte o căutătură, și eram înțeleși.

Niță Culan era în elementul său de predilecțiune. Aci puteam discuta cu toată vehemența cu el, țără să mai așteptăm până poimâne.

Ne-am înțeles să-i combatem toate vederile lui, ca astfel să-i putem da ocaziunea atât de plăcută pentru el, ca a ne capacea în naivitatea noastră

și de a ne arăta cât de adânc scie el pătrunde în mișcările politice ale diplomației.

— Priviți, — o telegramă sosită dela Petersburg anunță, că principele Bulgariei este esclus din lista armatei rusești și regimentul al treisprezecelea de vânători luat din proprietatea lui. Acesta este un fapt ne mai pomenit; esteleș dlor! nu șters sau demis, ci esclus. Atâta prefăcătorie și humbug nu s'a mai pomenit. Nu s'a mai pomenit.

— Cum așa? observă amicul meu Ghiță Fărdan, — mie mi se pare din contră, că lucrul e cât se poate de clar și sincer. Bulgarii au întreprins un lucru momentuos și întreprindându' n'au consultat Russia; — acesta e păcatul lor, pentru că într'adevăr Russia au să-i mulțamească, dacă au ajuns de a fi și ei liberi. Și astfel atitudinea Russiai judecată din...

— Nu-i așa, nu-i așa....

— Dar te rog dle să termin....

— Dci, numai dci.... Dar înzadar, că nu-i așa.

— Fie cum a fi, eu repet, că atitudinea Russiai, privită dintr'un punct de vedere mai înalt și liber de preocupățiune e pe deplin justificată.

— Cum? Dar se poate să fi dta așa scurt la vedere, să nu pătrunzi și înțelegi situațiunea?! O șarlatanie și mișelie ne mai audită. Ne mai audită! —

Focul lui Culan ajunge aci la culme; părea că vrea să ne ia de cap pe careva. Dar după ce dădu odată mai ușurel de pumnul în masă, i se mai potoli iri-

tația și reculegându-se își continuă vorba, — dar nu mai mult strigând, nici amenințând cu pumnul, ci șoptind acum tainic, ca omul care descopere niște lucruri mari, foarte mari, și i-i teamă, ca să nu fie audīt de cineva.

— Tot lucrul stă așa. Rusia, — (pausă) voiesce să seducă puterile. Să bage pe Austria în foc, ca aceasta să-i scoată castanele fripte de a gata din foc, dacă cumva focul ațit pe ascuns tot de ea, nu i-ar părli pe lângă barbă și ochii lui Kálnoky. Țineți bine minte ce ve dci: și ochii lui Kálnoky. Sărbii nu se vor ciocni cu bulgarii. Nu se vor ciocni; fără țineți bine sama, că ei sunt aliați intimi! Și toată sfara sârbilor tinde într'acolo de a putea purta pe puteri de nas și de a se străcura pe incetul și cu voia bulgarilor în Bulgaria, ca apoi împreună să atace Turcia. Ajuns planul pân'aci, sare Rusia de acolo și pune mâna pe Constantinopole, se țipă pe urmă și ai nostri de dincoaci ca să ajungă la Saloniki, și apoi îi poate cânta conferința dela Constantinopole Țiciei: „În veci pomenirea ei.“ — Asta e situația dlor și asta me face să dci: humbug, mișelie, mârșăvie, prin aste se caracterizează diplomația de ați. Lucru miserabil. Miserabil dlor! Miserabil!..

— Dar dle Culan nu se poa....

— Auđi dle! Nu'mi vorbi dta. Nu'mi vorbi. Eu îți dau dtale în scris. În scris îți dau. Pricepu-

Este cunoscut, că archidieceasa noastră este împărțită ași în 37 protopresbiterate, din cari pare-mise două: al Brașovului II și al Târnavei superioare se vor încorpora la alte protopresbiterate vecine, rămânând 35 de protopresbiterate cu e popula-tiune de 675.956 de suflete gr. orientale.

Încât mi-a fost mie posibil, am eruat, că ași avem în archidieceasă 838 comune parohiale cu cel puțin 1000 preoți aflători în funcțiune. Pentru esacti-tatea datelor nu garantez — aprocsimativ însă lu-crul se are așa — deoarece în o parte bună a comu-nelor noastre parohiale avem 2 și 3 parochi fără capelan ! Câte parochii filii avem astăzi, nu știu, dar numărul lor la tot cazul trece peste una sută.

Ca să completăm numărul amplotaiilor bisericeii noastre gr. orientale, trebuie să ținem cont și de cei 6 asesori ordinari din consistoriu, și de cei 8 profesori ai seminarului nostru Andreian, plus personalul oficiului de cassă aplicat la Consistoriu ! Cheia, care are să servească de basă la înființarea fondului de pensiuine este și trebuie să fie fără îndoială clasificarea parochiilor pentru parochi, ear pentru cei cu salarii fisee percentualitatea, ce se va stavili după salariu. Cine s'a aprofundat cât de puțin în aceasta materie va ști foarte bine, că la clasificarea parochiilor prin anii după 1860 s'au luat multe venituri, cari scad pe ți ce merge. Sunt multe parochii clasificate cu deosebire după venitele stolari de clasa primă, dar ași ele abea sunt de clasa II. În cele mai multe locuri ași venitele sunt reduse la venitele pentru botez, cununie și îngropăciune. Vedem deci cu mare părere de rău, că acolo unde nu e porțiune canonică ori salariu fics, preoții noștri sunt siliți a-și agonisi cu economia de câmp și de vite traiul de toate țiilele, și așa în multe casuri pretensiunile ce se fac dela ei sunt nejuste ! — Apli-carea regulamentului pentru parochii în comunele cu mai mulți parochi este deci o necesitate impe-rativă, dacă voim, ca cel puțin âst mod să îmbunătă-țim parochiile și prin ele să ameliorăm starea pre-oților.

O clasificare a parochiilor în mod conscientios este prima recerință pentru de a stabili cu esacti-tate numărul parochiilor și cualitatea lor — și acea-sta o ar putea-o face comitetele protopresbiterale după ascultarea o ficilor parohiale și a comitetelor parohiale din fie-care comună bisericească. Cu acea-sta ocașiune s'ar putea face încercări de a mai mări încâtva stola pentru funcțiunile preoțesci, care în unele locuri este în adevăr de tot mică — și încât ar fi posibil s'ar putea aduce în uniformitate pentru toate comunele din protopresbiterat, căci știut este cât de tare jignesce diferința aceasta și câte diver-gințe nu se nasc între preot și popor din cauza acestor diferințe. În comunele unde poporul este în-treg de confesiunea noastră, s'ar putea încerca se-pararea unui loc din pășunatul comunei, drept titlu de porțiune canonică și âst mod încă s'ar ameliora o parte bunicică a parochiilor și prin ele starea materială a preotului nostru. După ce comitetele protopresbiterale ar termina aceste elaborate — și ar trece prin sinoadele protopresbiterale — censu-rate din nou și aprobate — ar urma ca autoritatea noastră supremă V. Consistoriu, să stabilească mo-dul, după care are să înființeze fondul de pen-siuine.

Nu este lucru prea ușor a afla o modalitate dreaptă și corespondătoare pentru înființarea acestui fond — la care după un conclud sinodal fie care preot ar trebui să fie îndatorat de a fi membru.

tu-m'ai ?! Sârbii n'au să se bată cu bulgarii. Tot lucrul nu e altceva, decât o necălită prefăcătoare, pe care un om cu ochi ageri trebuie s'o descopere la moment!..

— Dar dle Culan....

— La moment.....

— Dar stai....

— La moment trebuie s'o descopere.

Dicând aceste cuvinte Culan își luă bastonul și pâlăria din cui; privi de vr'o două ori la oro-logiu. Apoi ne mai lăsându-ne să ajungem la cuvânt, porni cu pași repezi la biurou. Și mergând se le-găna în plăcuta convingere, că a lăsat în urma sa o ceată de admiratori, cari deși ași încă nu pot pătrunde în ale sale profunde combinări, mâne poi-mâne forța împregiurării îi va face să cunoască ceea ce el de mult a prevădut, ba mai mult: a știut.

Cât pentru scirea cu Berean, — nu trecu o jumē-tate de oară și veni și el la o masă cu noi. Adecă din toate vorbele lui Niță numai atât a fost ade-vărat, că s'a împedecat și lovit puțin la picior. De frântură nici pomeneală.

Și de multe ori o pățim noi astfel cu Niță Cu-lan. Rar se 'ntempla ca să ne amâne pe poimâne ca cu cestiunea dreptului; de regulă discută „stane pede“ asupra diferitelor întrebări.

Așa într'una din țiilele trecute ne vorbea des-pre baccilele cholerică, — afirmând, că el a vędut bac-

În privința aceasta ne pot servi de îndreptării, isto-ricul înființării de astfel de fonduri pentru ce-lelalte confesiuni din patriă, între cari bunăoară di-ecesa transilvană a romano-catolicilor dela anul 1822 lucră în direcțiunea aceasta și abia în anul 1879 — a dat întrebării o soluțiune definitivă, sta-bilind următoarele norme:

1. Fiecare preot dela chirotonirea sa e membru al fondului de pensiuine.

2. După venit anual de 300 fl. fiecare solve-sce la an tacsă de 1 fl.; ear de aci în sus de fie-care sută 1%, așa că cel ce are venit de 400 fl. plătesce 2 fl., cel cu o 1000 fl. 8 fl. etc.

Cu privire la punctul prim — nu începe discu-țiune și cred că nu există preot, care să nu fie apli-cat din voiă bună, nesilit de nimenea a contribui el pentru sine și pentru asigurarea unui mod de viață mai comoadă ale țiilelor sale din urmă; recere însă o serioasă discușiune stabilirea cheiei după care are să solvească fie-care preot.

Până când clerul romano-catolic nefind căsăto-rit nu are de a reflecta, decât numai la ajutorarea preotului devenit neapt de oficiu și câștig, noi tre-buie să avem în băgare de seamă și ajutorarea vē-duvelor și orfanilor preoților.

Între împregiurările triste economice de acum, unde erogatele întrec de regulă venitele la o parte mare din oameni, așa că e puțină speranță înteme-iată de a conta la un rēmas, din care să poată trăi familia rēposatului preot, noi nu putem admite și ar fi o mare eroare dacă am admite o cheie atât de modestă, ci am trebui să recurgem la altă cheie, ce e drept mai mărișoară, dar de o parte lesne de stabili-t și de altă parte cu mult mai avantajioasă în ajungerea scopului. Să admitem ca de basă, că avem o mie de parochii gr. orientale. Din aceste o sută parochii de cl. I, 200 parochii cl. II și restul 700 parochii de cl. III. Stabilind noi, norma de 1%, am obținea la finea fie-cărui an următoriu rezultat:

1.	6 asesori ordinari	à 12 fl.	76 fl.
2.	8 profesori seminariali	à 12 "	96 "
3.	35 protopresbiteri	à 12 "	420 "
4.	100 parochi de clasa I.	à 8 "	800 "
5.	200 parochi de clasa II.	à 6 "	1200 "
6.	700 parochi de clasa III.	à 4 "	2800 "
			Suma . 5388 fl.

Suma aceasta de 5388 fl. v. a. — incasată prin protopresbiterii tractuali ar trebui administrată la un termin preclusiv în fie-care an la cassa con-sistoriului archidieceșan, — însă nici odată mai târ-țiu ca la 1 Decembre, pentru de a se putea regula erogatele pe anul următoriu. Din suma anului prim d. e. 4000 fl. ar forma capitalul neatacabil al fon-dului de pensiuini, ear restul deja s'ar designa numai decât pentru pensionarea preoților neputincioși și în eventum pentru vēduvele și orfanii lor.

Tot așa deja din interesele capitalului s'ar mai putea efectua una sau două pensionări și tot astfel crescând fondul în fie-care an cu 4 mii florini, în scurt timp fondul ar deveni capace de a sterge multe lacrimi și de a recompensa multele serviții, cari le prestează preoții noștri pentru biserică și popor.

Dispoșițiunea ce s'ar lua de a se pune în lu-crare numai decât pensionarea celor în adevăr lip-siți, ar avea drept urmare convingerea fiecărui, că în cas de neputință vedită, el ar avea un sprigin sigur și astfel ar contribui la o însuflețire generală de a concurge cu plăcere la un fond, merit a aju-

cile cu ochi liberi; apoi despre turbarea la căni, pe care el o scie vindeca mai altmintre ca Pasteur, după o procedură proprie și sigură. Dacă 'l întreb: cum? își răspunde: treaba mea, știu eu, nu trebuie dta să scii toate. Căci are o deosebită plăcere Niță Culan, de a te lăsa în nedumerire asupra a unor cestiuni, ca să-și poată da aerul trebuincios de om ce cugetă asupra lucrurilor, — și cărui ca atare nu-i dă mâna să-ți spună ție toate, fără să faci și tu ca el. Așa în săptēmănilor trecute umblase el într'o comisiune oficială prin munții apuseni. Rentorcēnduse, me 'ntelnesc cu el și după obicinuitele salutări, îl întreb de popor cum se mai laudă, mai poate se plătească la biruri grele, una, alta. Sciam eu că 'i fac plăcere.

— Rēu, — îmi răspunde cu un ton adēnc și foarte scurt.

— Cum așa?

— Rēu, — repetă, lungind puțin cuvântul.

— Dar ce-i? cum?

— Rēu.. Foarte rēu....

— Îs sâraciți, ne 'ndestuliți?

— Auți! N'ai idee. N'ai idee, ce-i acolo. Rēu. Foarte rēu, — ție încrețindu-și fruntea și adēncindu-se în cugete.

Ear eu 'mi am tras iute seama. Una din două: sau mai trebuie să-l întreb de 5-ori până 'mi spune

tora pe semenii sei și în urma urmelor și pe sine însuși.

Părerile acelor confrăți de a nu se da pensiuini nimenuia până nu ajunge fondul la o sumă conside-rabilă, ca din interesele lui să se supoarte pensiu-nile, ar avea regretabila urmare, că preoții mai bē-trâni s'ar subtrage parte mare de a fi membrii ace-stui fond și așa ne-ar duce la rezultate contrarii în ajungerea scopului nostru — deci punerea în lu-crare numai decât al statutului de pensionare ar fi singurul mijloc de a duce la rezultate practice și a conta la factori reali.

După ce publicul nostru și preoțiimea noastră în special își vor face observările de aceste părerii ale mele — voi tracta modalitatea ce ar fi de sta-bilit la crearea statutului de pensiuine pentru preoți, vēduvele și orfanii lor.

Nicolau Ivan,
preot român gr. or.

Rēsboiul dintre sârbii și bulgarii.

Armata bulgară a raportat primele sale învin-geri asupra sârbilor la Slivnița, ultimele poșiți-uni întărite ale bulgarilor, dela a căror ocupare de-pindea posesiunea capitalei bulgăresci. Sârbii fură respinși pe toată linia, perđend 1000 de morți și răniți și câte-va sute de prinsonieri.

Reproducem o telegramă de pe fața locului a agenției „Havas,“ în care se descrie în detai lupta, precum și poșițiunea creată părților inamice prin învingerile lui Alecsandru la Slivnița.

Slivnița, 20 Novembre.

Bătălia de ieri va avea probabil pentru armata bulgară niște urmări foarte favorabile, prin aceea, că liberează cu totul pe dreapta drumul dela Niș până la Dragoman.

Această victorie a bulgarilor va avea de efect să facă grea, dacă nu și cu neputință, aprovisiona-rea armatei sârbesci prin drumul dela Niș. Cel pu-țin această aprovizionare va trebui să se facă foarte încet.

De altmintre, comunicațiunile armatei sârbesci vor fi probabil tăiate mâne, dacă nu vor fi chiar de ași. Căci mai multe batalioane, sub comanda că-pitanului Panița, unul din principalii autori ai miș-cărei unioniste, au făcut un marș foarte îndrăsneț străbătend muntele până în Țaribrod. Este cu pu-tință ca acest fapt îndrăsneț să aducă evacuarea în-trării Dragomanului de trupele sârbesci, cari o ocupă și cari s'ar vedea astfel amenințate de a fi luate în-tre două focuri.

O altă consecință foarte însemnată a țiile de ieri va fi fost de a scăpa Sofia, amenințată de o di-visions sârbească prin drumul dela Bresnic, de unde ar fi fost respinsă la 17 kilometri de capitală. Ași sârbii sunt ținuți la o mare prudență. Ei nu pot să se angajeze pe acest drum căci ei sunt amenin-țați de a fi prinși la estrema lor stângă de armata bulgară.

Se înțelege că isbânda câștigată de trupele principatului au mârît într'un mod considerabil en-tusiasmul soldatului bulgar. Entusiasmul atât la Sofia cât și în lagărul Slivniței e foarte mare.

Ași principele a percurs liniile, cari se întind pe o lungime de mai mult de 10 kilometri, oprin-du-se adesea pentru a vorbi soldaților, cari îl salu-tau cu ura frenetice.

Principele a vorbit asemenea cu mulți ofițeri, pe cari i a felicitat pentru chipul foarte îndemâna-tic, cu care făcuseră să manevreze trupele lor.

în fine un lucru de sigur indiferent sau esagerat, — sau că 'l las aci și se năcăjese foc pe mine.

Ei! Dar fie; și salutându-l respectuos, plec.

El își mișcă puțin pâlăria pe cap. Și ne căutăm și unul și altul de treburi. Eu ridēnd, el grozav de necăjit.

*

Dar aste s'au fost întēplat mai de mult.

Ultima noastră convorbire mai însemnată a fost cea din cafenea cu politica orientală, după care nu trecură bine nici 3 țile, când eată că sosesc cunoscutele depeșe, că Sârbia a declarat rēsboi Bulgariei, că a trecut granița, că i-a bătut pe bul-garii la Țaribrod, Dragoman, Trn etc. etc. „Și ce să veți.“ Dai în sus, dai în jos, în cafenea, pe uliți, la cuartir, — Niță Culan ca 'n palmă. Nu știu, dar de când ne promisese asigurarea în scriș, că bul-garii și sârbii sunt aliați, par'că se feresce de noi ca de necuratul.

Se țiece, că e tare ocupat la biurou, și că 'l dor maselele și medicul nu-i permite a umbla prin vēnt; alții ear țiece că ar fi necăjit foc pe sârbii pentru actul lor de violență mișească, ba una, ba alta.

Nu știu intru cât vor fi întemeiate aceste faime și intru cât nu. Știu atât, că de câte ori se bla-mează cineva, a eșit vorba de atunci printre noi: „își dă 'n petec ca Culan cu politica.“

Se va da seamă de greutatea comandei, dacă cine-va se va gândi, că adese ori un batalion nu posedă decât 2 sau 3 ofițeri. Pe timpul luptei, s'a întâmplat de un moment dat, că un batalion a fost comandat de un sergent.

Ceea-ce probează tăria soldatului bulgar, e că aproape fără ofițeri și sub un foc teribil, el a manevrat ieri într'o ordine perfectă. Se vedeau batalioanele desfășurându-se în linii de trăgători dela manevră.

Diua de ați a fost liniștită, sau pentru că s'rbii, după o bătălie așa de mare, au trebuit să reformeze trupele prăpădite de focul și de greutatea de aprovizionare, sau că ei operează niște mișcări de trupe însemnate pentru a avea toate forțele lor sub mână.

Ați dimineață, linia s'rbescă părea că avea estrema sa stângă aproape de Dragoman și la Iarlovici, centrul ei la Gaber și estrema sa dreaptă în direcțiunea Bresnicului. Totuș această ordine a trebuit să fie schimbată în cursul zilei; căci cavaleria bulgară, sosită ieri din Rumelia sub comanda maiorului Corvin, a constatat că mai multe puncte din această linie nu erau ocupate de inamic.

Eată acum câteva amănunte în privința însemnatei zile de ieri: Regimentul principelui fu însărcinat să ia pozițiunile dela dreapta, cari după cum v'am spus, se compun dintr'un șir de coline, din cari întâia a fost luată diua trecută de bulgari. Liniile de trăgători se așezau pe coastele, muntelui lovind cu focurile lor povârnișurile opuse, pe cari le ocupa inamicul, de jos până la vârf.

La atacul viguros al bulgarilor, s'rbii bătură în retragere, unii urcându-se spre vârf, alții încungurând muntele prin dreapta. Acestia prinși într'o parte de un batalion bulgar, au suferit foarte mult. Alții în sfârșit, în mare număr, s'au îndreptat spre Dragoman, prin vale, lăsând mulți dintr'ai lor aproape două sute pe teren.

Aci bulgarii începură să facă prinșonieri, ai căror număr s'a ridicat la 400 la sfârșitul zilei. Dar în acelaș timp, bulgarii avură o pierdere simțitoare; căci în acest punct comandantul regimentului, căpitanul Marinof, adiutantul principelui, a cădut rănit de moarte.

Batalionul s'rbesc care ocupa a 3-a înălțime resistă aproape o oară; după care el bătă în retragere, pentru a se opri pe un deal acoperit de stușiș nu departe de Dragoman.

Pe timpul când regimentul prinșului înaintă spre înălțimi, regimentul Vidinului, grămădit mai întâi la piciorul Slivniței, se împărți în trăgători în câmpie, îndreptându-se spre Vladimirovca și Balta (Solnice).

În acest moment canonada și focurile izbucniră pe o lungime de 8 kilometre. Trei baterii de artilerie erau unite în câmpii. Două dintre ele îndreptară focurile contra centrului armatei s'rbesci. Cât pentru a treia, ea merse la trei oare să ia pozițiune la estrema dreaptă, de unde trase asupra inamicului, care bătea în retragere spre Dragoman. Un batalion de voluntari, rămas până atunci în rezervă veni să o ajute.

S'rbii aveau în centrul lor 4 baterii, cari prinșinuiră mult rău întâielor linii bulgare.

La un moment dat, s'rbii, cari dispuneau la estrema lor dreaptă de 8 sau 10 mii oameni de trupe aduse de curând, căutară să pătrună în valea Slivniței, pentru a încungiura pozițiunile bulgare. Dar bateriile bulgare, ajutate de 2 batalioane, împedecară această mișcare.

Planul de bătaie fusese pregătit de principele ajutat de t'nerul său stat major.

Afacerea a fost condusă de căpitanul Panot.

În sfârșit, n'au lipsit decât ajutoare pentru a face ca isbânda să fie deplină. Aceste ajutoare au sosit ați. Încurajate de isbânda de ieri, ele se arătară, cu toată osteneala lor, foarte doritoare de a lua parte la luptă.

Răniții au fost trimiși la Sofia unde inițiativa privată a stabilit numeroase ambulante.

Prinșonierii s'rbii, pe cari i-au dus, povestesc, că au suferit mult de frig și de foame în munți. Mulți din tr'ênșii n'au plapome. Armata bulgară e din potrivă bine echipată, afară de voluntarii, cari se echi-pează ei însuși.

La Sofia, unde neliniștea era mare ieri în timpul bătăliei, se află ați cu o deplină încredere rezultatul definitiv al războiului.

În urma acestei lupte, s'rbii cari și-au fost pus cuartirul general la Taribrod, retrăgându-se și l-au așezat la Pirov, unde de present se discută propozițiunile Bulgariei pentru primirea unui armistițiu, în care se aibă timp a se reculege ambele părți.

O telegramă a „Pressei“ din Viena anunță, că colonelul s'rbesc Miscovici fu asemenea respins Sâmbătă de bulgari suferind pierderi însemnate.

Astfel toate semnele arată, că dacă bulgarii au făcut o propunere de armistițiu, ea va trebui să fie binevenită s'rbilor, cari începură a se prea încrede în forțele lor.

Concertul

reuniuneigermane „Hermannstädter Männergesangverein.“

Reuniunea germână de cântări „Hermannstädter Männergesangverein“ de aici a dat Sâmbătă seara un concert în sala cea mare pentru producțiunii Gesellschaftshaus din strada Schewis. De astădată reuniunea ni s'a prezentat pe calea cea adevărată, care trebuie se caracterizeze ori ce acțiune a omului cu nisuipe mai înalte, ni s'a prezentat pe calea progresului, și aceasta trebuie să o accentuăm în adins spre a constata, că această reuniune și cunoaște misiunea sa.

Programa a fost aleasă cu mult gust și executată cu multă pricepere. Un cor puternic de preste 50 de bărbați în sine este o prezentare impo-santă, și dacă un asemenea puternic cor prin o artistică interpretare a pieselor musicale pune în mișcare toate coardele inimii, este ușor de explicat viforul aplauselor, cari nu voiau să mai aibă sfârșit.

Dacă un bun început asigurază succesul întreprinderii, reuniunea de care vorbim a putut conta la succes strălucit, căci deja după executarea primului număr din programă „Himne“ cor cu acompaniari instrumentală de H. C. S. Ernst, aplausele curgeau ca ploaia, și ele cresceau după fie-care piesă. Cu deosebire a făcut mare efect numărul 8 „Wessobrunner Gebet“ „Lied der Städte“ și „Schottlands Thränen“ de Max Bruch, cor cu acompaniari instrumentală asemenea „Gruss aus Vaterland“ și „Mei Schatzerl“ în ton poporal carinthian de Koschat, care trei din urmă la nesfârșitele aplause ale publicului, au trebuit repetate.

La o asemenea reuniune lucrul principal este corul. Vom aminti deci că și piesele cântate „à capela“ au fost executate preste așteptare de bine. Dela cel mai fin pianissimo cu mare măiestrie urca corul scara nuanțelor, până la cel mai puternic fortissimo, fără a se auți vre-un ton dur sau forțat. Era un ce întreg, binerotundit, armonios, care st'erna în aușitori dorința de a tot asculta.

Preste 50 de voci bărbătesci urmăreau semnele date de bastonul din mâna măestrului dirigent, și ele la semnul dat decresceau pe nesimțite de te trezeai numai cu niște line respirațiuni asemenea adierei vântului, apoi la alt semn, ca valurile unei mări turburate vocile începeau a cresce și ajungeau în fortissimo, care ca fortuna pe mare s'guduiău până în temelie inima omului.

E farmec un mic baston în o asemenea mână măestră.

Înalta calificațiune musicală a domnului George Dima, energia și neobosita lui stăruință a plantat nouă vieată în „Hermannstädter Männergesangverein“, și succesul de Sâmbătă seara umple de viuă speranță inima tuturor iubitorilor de artă.

Sibiul cu drept cuvânt poate țice, că în ce privește arta musicală, el stă în fruntea tuturor orașelor din Ardeal. Rivalitatea în artă servește spre onoare reuniunilor de musică în general, și în măsura, cu care fiecare nisuieste a ajunge posibilul grad de perfecțiune, cresce și stima și admirațiunea publicului. O nobilă rivalitate în arta musicală există între reuniunile de musică din Sibiu, și noi ca români cu mândrie privim la această nobilă rivalitate, având convingerea că suntem și noi pe adevărata cale a progresului.

Demonstrativ a fost primit cunoscutul nostru basist, domnul Isaia Popa, care a cântat două piese: frumoasa balladă „der Pilgrim vor St. Iust“ de C. Loewe, și „Der Tod und das Mädchen“ de F. Schubert.

Domnul Popa este cunoscut publicului român; puternica, flecsibila și de tot simpatica lui voce a fermecat pe ascultători și spre a pune capăt aplauselor binemeritate, d'nsul a cântat preste programă încă o piesă, aria din „Zauberflöte“ „O Isis und Osiris“ de Mozart.

O țicem nu pentru prima dată. Domnul Popa are o neprețuită comoară în puternica sa voce.

Colegii dela „Tageblatt“ țic că dl Dima a descoperit această comoară „entdeckt“. Este așa. Noi cari mai scim ceva adaogem, că tot dl Dima a prelucrat bogatul material din vocea dlui Popa, și ca adevărat părinte l-a luat sub măiestra sa îngrijire. Natura i-a dat dlui Popa vocea cea frumoasă, întemplantarea a adus cu sine, că dl Dima o a descoperit și acuma o cultivă cu adevărată bunăvoință și îngrijire. Astfel favorizat dl Popa n'are decât se voiască, n'are decât se urmeze binevoitoriul lui măiestru.

Este o întrebare a viitoriului încât domnul Popa va voi să devină cea ce poate ușor deveni. Noi ca sinceri amici dăm domnului Popa un sfat binevoitoriu: Să asculte de dl Dima.

Domnul Tomandl în partia solo tenor prim din piesa („Gruss aus Vaterland“) și domnul Konnert în cea pentru bariton prim („Mei Schatzerl“) s'au purtat foarte bine, și aplausele din partea publicului au fost pe deplin meritate.

Între pauze a cântat capela orașului sub conducerea dlui Herman.

Aplausele publicului au ajuns la estas și răpit de entusiasmul publicului apare pe podiu veteranul membru al acestei reuniuni, avocatul Eduard Larcher, și între aplausele publicului roști următorul discurs, pe care-l împrumutăm dela țiarul „Hermannstädter Zeitung“ de aici.

„Ca splenda de Champagner îmbată pe cântăreți bogate aplause.

Acești cântăreți sunt în mare parte cetățeni tineri ai acestui oraș, și industrieși cu mâni umflate de lucru, cari după munca cea obositoare a zilei și caută repaus la musica germână, ce și ridică scepstrul seu preste toate țerile. Cu puțină vreme mai înainte reuniunea aceasta era bolnavă, veniră și se schimbă doctori, vizitau bolnavul, i pipăiau pulsul, și cu îngrijire mișcau din cap. Notițele țiarelor despre starea sanitară a bolnavului erau de tot îngrițitoare, și dacă reuniunea carpatină s'ar fi ocupat pe atunci cu cestiunea înființării de edificii sanitare prin Carpați, reuniunea aceasta de bună seamă era consiliată să facă cură de aer în clima din munți. Reuniunea însă a avut vieată, și ea astăzi stă cu fruntea deschisă, voescă să cânte, și scie cânta. Cine a fost medicul, care o a vindecat așa de în pripă? Medicul, care n'a mișcat descu-ragiât din cap, ci s'a pus pe lucru bărbătesc, desvoltând energie de fer, acest medic cu bogate cunoscințe este domnul dirigent George Dima. Să trăiască deci medicul, care a dat nouă vieată și însuflețire reuniunii de cântări din Sibiu. Publicul care a umplut sala cu plăcere a erupt în exclamări: Să trăiască!“

Scoala superioară de fetițe din Sibiu.

La apelul comitetului „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“ de a contribui mijloace bănesci întru înființarea și susținerea scoalei superioare de fetițe cu internat, au răspuns:

Reuniunea femeilor române din Sibiu	1,000 fl.
„Albina“ institut de credit și economii în Sibiu	500 „
Prin lista Nr. 1., colector Eugen Brote, cassariul „Asociațiunei“ următorii domni funcționari și membri ai comitetului „Asociațiunei“:	
Timoteiu Cipariu president	150 fl.
Iacob Bologa, vice-president	100 „
George Baritiu, secretariu prim	50 „
Dr. D. P. Barcianu, secretar al doilea	25 „
Eugen Brote, cassar	50 „
Ioșif St. Șuluț, controlor	100 „
Dr. Ioan Crișan, bibliotecar	10 „
Zacharia Boiu, membru ord. al comit.	25 „
Partenie Cosma, membru ord. al comit.	100 „
Pavel Dunca, membru ord. al comit.	50 „
Nicanor Frateșiu, membru supl. al comit.	25 „
B. P. Harșanu, membru ord. al comit.	50 „
Elia Macellariu, membru ord. al comit.	30 „
Ioan Popescu, membru ordinar al comit.	25 „
Simion Popescu, membru supl. al comit.	100 „
Dr. Ilar. Pușcariu, membru ord. al comit.	25 „
Ioan V. Russu, membru ord. al comit.	50 „
Const. Stezar, membru ord. al comit.	50 „
David Baron Urs, membru ord. al comit.	100 „

Suma: 2615 fl.

Aducându-se mulțamită marinimoșilor contribuitori, se amintesc, că ofrandele se pot adresa deadreptul subscrisului comitet sau colectorilor speciali provăduți cu liste originale de contribuire.

Comitetul „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.“

Varietăți.

* (Chirotoniri.) În 8 Novembre a. c. s'a chirotonit întru presbiter capelan pentru parochia Șirnea (ppresb. Branului) Ioan Cențu cleric abs., ear în 10 Novembre a. c. întru presbiter paroch pentru parochia Cerghidul mare (ppresb. T'rnevei inf.) Petru Pop cler. abs.

Loterie.

Sâmbătă în 21 Novembre.

Buda: 64 90 73 52 11